

Recente publicaties

Koffijberg K. 1988. VOGELTREK OVER DE EEMSHAVEN IN HET NAJAAR VAN 1986. *Gest. rapport, BIC, Holwierde.*

Oving B. 1989. DE TREK VAN EENDEN EN STELTLOPERS LANGS DE IJSSELMEERKUST-NOORDOOSTPOLDER. Verslag van de trektellingen bij de 'Rotterdamse Hoek' in het voorjaar van 1983 en 1984. *Gest. rapport, BIC, Veendam.*

Deze twee recent verschenen rapporten van trektellingen op in het "binnenland" gelegen telposten verdienen ook voor zee- en kustvogeltrekcellers de aandacht. Het gaat hier namelijk om twee strategisch belangrijk gelegen posten voor (niet-zee)eenden, ganzen en steltlopers, te weten de Eemshaven aan de Waddenzee-kust en de Rotterdamse Hoek (Noordoostpolder) aan de IJsselmeerkust. Eerstgenoemde post kan zelfs wel een zeetrekpost worden genoemd en bij de hier in het najaar uitgevoerde trektellingen wordt zelfs op de zeetrekwijze waargenomen: constant wordt met de kijker over het water gekeken om de trekkende vogels op te sporen. In het najaar van 1986, tussen 1 augustus en 30 november, is aan de Eemshaven dagelijks geteld, waardoor in dit seizoen gegevens werden verkregen over maar liefst 819 uur. Het verslag geeft na een uitgebreide uitleg over de methode van waarnemen en de bewerking van de gegevens, de weersomstandigheden en een samenvatting van de resultaten een uitgebreide beschrijving van de trek per soort. In totaal werden 139.535 vogels geteld, waarvan het merendeel Spreeuwen betrof. Een greep uit de voor zeetrekcellers interessante resultaten: 579 duikers, 284 Futen, 20991 ganzen (waaronder 4602 Kleine Rietganzen, 5806 Grauwe Ganzen, 7161 Brandganzen en 2716 Rotganzen), 7824 Smienten, 4109 Wintertalingen, 2886 Pijlstaarten, 299 Brilduikers, 229 Middelste Zaagbekken, 5936 Noordse Stern/Visdieven, 719 Dwergsterns (ook vaak oostwaarts de Eems opvliegend, wellicht om over het binnenland verder te trekken!) en 2131 Zwarte Sterns. Eidereenden lijken liever niet over de Waddenzee binnen te komen: in tegenstelling tot bij de oktoberellingen van de CvZ op de oostelijke Waddeneilanden kwam men bij de Eemshaven slechts tot het bescheiden totaal van 688 vogels. Zwarte en Grote Zeeëend werden met respectievelijk 64 en 14 exemplaren ook maar weinig waargenomen.

"Echte" zeevogels werden ook wel gezien, getuige de volgende getallen: 1 Noordse Stormvogel, 5 Vale Stormvogeltjes, 6 Jan van Genten, 39 Kleine en 1 Middelste Jager en 14 Drieteenmeeuwen.

Het verslag over de voorjaarstrek van eenden en steltlopers over het oostelijk IJsselmeer in 1983 en 1984 beslaat 339 waarnemingsuren. Ook hier een overzicht van het materiaal, de weersomstandigheden en de bewerkingen, alvorens over te gaan tot respectievelijk de samengevatte resultaten en de soortbesprekingen. Er werden 18018 steltlopers (22 soorten) en 17557 eenden (17 soorten) geteld. De talrijkste soort was de Smient (8717 ex.), gevolgd door Scholekster (5103 ex.) en Kievit (2889 ex.). Ook van de volgende soorten werden meer dan 1000 vogels gezien: Kuifeend, Kanoetstrandloper, Grutto, Kemphaan en Grote Zaagbek. Met name het grote aantal Kanoeten (1261 ex.) dat het Noordhollands schiereiland blijkt af te snijden is verbazend te noemen. Van Kuifeend en Grote Zaagbek mag worden aangenomen dat het wegtrek van lokale overwinteraars uit het IJsselmeergebied betreft. In dit verband is het geringe aantal waargenomen Nonnetjes (slechts 74 ex.) dan echter weer eigenaardig. Bij de soortbesprekingen blijkt dat de auteur zijn best heeft gedaan om de tekst zowel voor de landtrekteller als voor de zee-trekteller toegankelijk te maken. Hij gebruikt consequent uurgemiddelden als maat voor treksterkte, waardoor vergelijkbaarheid met CvZ-gegevens over dezelfde soorten langs de Noordzeekust gemakkelijk wordt gemaakt.

Voor lezers, die geïnteresseerd geraakt zijn in beide bovenbesproken rapporten, is het aan te raden contact op te nemen met de respectievelijke auteurs. Stellig zijn zij nog in staat u van een exemplaar van hun verslag te voorzien. Over de hieraan (eventueel) verbonden kosten zullen ze u dan ook inlichten. Hun adressen zijn: Kees Koffijberg, Uiteinderweg 2, 9905 RG Holwierde (telefoon 05960 - 22021) en Bert Oving, Groningenlaan 86, 9642 EK Veenendam. Technische literatuur, maar boordevol boeiende informatie. MP

Martin A.R. 1990. WHALES AND DOLPHINS. *Salamander Books, London.*

Er is de laatste jaren een vloedgolf aan nieuwe boeken over walvissen en dolfijnen verschenen. Een overmaat aan plaatmateriaal, vaak prachtig uitgevoerd, maar dikwijls weinig inhoudelijk 'gewicht'. Een gunstige uitzondering rolde dit voorjaar van de persen en is de aanschaf waard voor al diegenen met een beperkte bibliotheek waar het gaat om cetacea, die toch een up-to-date bijgewerkt naslagwerkje willen hebben. 'Whales en Dolphins' lijkt op het eerste gezicht op al die andere boeken, maar het is goed om een tweede keer te kijken. Ongeschikt als veldgids, maar een fraaie collectie, vaak nieuwe en unieke foto's en vooral een uiterst informatieve, goede tekst over alle cetacea van de wereld. UK prijs £ 18,95, een aanrader. CJC